

Tuần lễ Trọng tài &
Hoà giải Việt Nam 2026
Vietnam ADR Week 2026

HỘI THẢO

GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ TRONG BỐI CẢNH THƯƠNG MẠI TOÀN CẦU BIẾN ĐỘNG – CÁC XU HƯỚNG & ĐỊNH VỊ VAI TRÒ CỦA VIỆT NAM

 26 Tháng 5, 2026
(Thứ Ba)

 08h00 – 11h30
(Buổi sáng)

 GOLDEN BALLROOM
TẦNG 3, KHÁCH SẠN FORTUNA HÀ NỘI
6B Láng Hạ, Phường Giàng Võ, Hà Nội

 SONG NGŨ
Tiếng Việt & Tiếng Anh

Đơn vị tổ chức

VIAC
TRUNG TÂM TRỌNG TÀI QUỐC TẾ VIỆT NAM

Quét mã QR hoặc truy cập
www.vi.vaw.vn
để xem thông tin chi tiết & đăng ký

HỘI THẢO

GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ TRONG BỐI CẢNH THƯƠNG MẠI TOÀN CẦU BIẾN ĐỘNG – CÁC XU HƯỚNG & ĐỊNH VỊ VAI TRÒ CỦA VIỆT NAM

Trong bối cảnh thương mại toàn cầu tiếp tục biến động dưới tác động của cạnh tranh địa chính trị, tái cấu trúc chuỗi cung ứng, chuyển đổi số và sự phát triển nhanh chóng của công nghệ, hoạt động giải quyết tranh chấp thương mại quốc tế cũng đang chứng kiến nhiều chuyển động đáng chú ý. Trên bản đồ trọng tài và ADR toàn cầu, Việt Nam ngày càng được nhìn nhận là một điểm đến đang phát triển với nhiều tiềm năng trong khu vực và trên trường quốc tế. Thông qua quá trình từng bước hoàn thiện thể chế, mở rộng hội nhập và tham gia ngày càng sâu vào hệ thống thương mại toàn cầu, Việt Nam đang dần định hình vị thế của mình trong khu vực Đông Nam Á như một địa điểm có triển vọng trong lĩnh vực giải quyết tranh chấp. Qua thời gian, Việt Nam đã xây dựng được nền tảng pháp lý ngày càng tiệm cận các chuẩn mực quốc tế, đồng thời ghi nhận sự gia tăng đáng kể trong nhận thức và mức độ quan tâm của cộng đồng người sử dụng đối với trọng tài và ADR. Tuy nhiên, bên cạnh những nền tảng tích cực đã được hình thành, quá trình đưa Việt Nam trở thành một địa điểm giải quyết tranh chấp quen thuộc, có uy tín và sức cạnh tranh trên bản đồ quốc tế vẫn đang đặt ra không ít yêu cầu và thách thức.

Trên cơ sở đó, trong khuôn khổ Tuần lễ Trọng tài và Hòa giải Việt Nam – VAW 2026, Hội thảo **“Giải quyết Tranh chấp Thương mại Quốc tế trong bối cảnh Thương mại Toàn cầu biến động - Các xu hướng & Định vị vai trò của Việt Nam”** được xây dựng như một diễn đàn chuyên sâu nhằm nhận diện các xu hướng tiêu biểu của trọng tài thương mại quốc tế, đánh giá thực tiễn vận hành của trọng tài và ADR tại Việt Nam, đồng thời xem xét vai trò và triển vọng của Việt Nam trong hệ thống giải quyết tranh chấp quốc tế. Thông qua các phát biểu dẫn đề và phiên thảo luận đa chiều, chương trình hướng tới làm rõ vị thế hiện nay của Việt Nam trong bức tranh trọng tài khu vực, những yếu tố cần tiếp tục hoàn thiện để nâng cao uy tín và năng lực cạnh tranh, cũng như gợi mở các định hướng thúc đẩy niềm tin của cộng đồng doanh nghiệp, gia tăng sức hấp dẫn của Việt Nam như một địa điểm giải quyết tranh chấp thương mại quốc tế và khẳng định vai trò của VIAC trong tiến trình đó.

 Thời gian

08h00 – 11h30
Ngày 26/5/2026

 Địa điểm

GOLDEN BALLROOM
TẦNG 3, KHÁCH SẠN FORTUNA HÀ NỘI
6B Láng Hạ, Phường Giảng Võ, Hà Nội

NỘI DUNG CHƯƠNG TRÌNH

VAV
2026

HỘI THẢO

GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ TRONG BỐI CẢNH THƯƠNG MẠI TOÀN CẦU BIẾN ĐỘNG – CÁC XU HƯỚNG & ĐỊNH VỊ VAI TRÒ CỦA VIỆT NAM

 Thời gian
08h00 – 11h30
26/5/2026 (Thứ Ba)

 Địa điểm
Golden Ballroom
Khách sạn Fortuna Hà Nội
6B Láng Hạ, Phường Giảng Võ, Hà Nội

 Ngôn ngữ
Song ngữ
Tiếng Việt – Tiếng Anh

Thời gian	Nội dung
08h00 – 08h30	Đón tiếp đại biểu
08h30 – 08h45	Phát biểu khai mạc
08h45 – 09h00	Lễ ký kết thoả thuận hợp tác giữa VIAC và các Trung tâm Trọng tài quốc tế
09h00 – 09h20	Phát biểu dẫn đề 1: Các xu hướng vận động của trọng tài thương mại quốc tế trong bối cảnh phát triển của công nghệ & biến động thương mại toàn cầu
09h20 – 09h40	Phát biểu dẫn đề 2: Vai trò của Việt Nam trong hệ thống giải quyết tranh chấp quốc tế
09h40 – 10h00	Phát biểu dẫn đề 3: Hoạt động giải quyết tranh chấp bằng trọng tài & ADR tại Việt Nam – Thời điểm chín muồi để bắt đầu
10h00 – 11h30	Phiên thảo luận: Định vị Việt Nam trong bức tranh trọng tài khu vực: Tiến trình phát triển, tiềm năng và định hướng phía trước <ul style="list-style-type: none"><i>Xu hướng phát triển của các trung tâm trọng tài trong khu vực;</i><i>Góc nhìn của doanh nghiệp và luật sư quốc tế;</i><i>Hoàn thiện pháp luật về Trọng tài thương mại tại Việt Nam;</i><i>Vai trò của VIAC và định hướng phát triển của Việt Nam.</i>
11h30	Bế mạc

GIỚI THIỆU *CHUYÊN GIA*

VAV
2026

GS. TS. LÊ HỒNG HẠNH
Chủ tịch Trung tâm
Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

ÔNG NGUYỄN KHÁNH NGỌC
Chủ tịch
Hội Luật Gia Việt Nam

ÔNG CHRISTOPHER WING TO
Trọng tài viên, Người Phân xử
& Hòa giải viên Độc lập
(Chuyên gia Giải quyết tranh chấp)

BÀ NGUYỄN THỊ HỒNG QUYÊN
Trợ lý Vụ trưởng Vụ Luật pháp
và Điều ước quốc tế, Bộ Ngoại giao

ÔNG VŨ ÁNH DƯƠNG
Phó Chủ tịch thường trực kiêm
Tổng Thư ký Trung tâm
Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

LS. ĐINH ÁNH TUYẾT
Luật sư sáng lập và Điều hành
Văn phòng Luật sư IDVN,
Trọng tài viên VIAC

ÔNG NGUYỄN VĂN HUỆ
Ủy viên Ban Thường vụ, Ủy viên Ban Chấp hành
Hội Luật gia Việt Nam, Trưởng Ban Nghiên cứu,
xây dựng và phổ biến pháp luật

TS. ĐẶNG XUÂN HỢP
Chủ tịch HopDang's Chambers,
Trọng tài viên VIAC

Bức tranh xu hướng mới của Trọng tài Thương mại Quốc tế

Trong bối cảnh tiến bộ khoa học công nghệ và thương mại toàn cầu đầy biến động

26-05-2026 | Bài phát biểu dẫn đề

Giáo sư Christopher To

Đơn vị tổ chức: Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

Nội dung Trình bày

Định hướng phát triển của lĩnh vực giải quyết tranh chấp thông qua bốn trụ cột chiến lược

01

Xu thế mới của Trọng tài quốc tế

Phân tích số liệu thống kê vụ kiện giải đoạn 2023-2025, cải cách của các Trung tâm trọng tài (SIAC, HKIAC, ICC), chuyên dịch ngành trọng tâm trong lĩnh vực năng lượng và xây dựng

02

Tích hợp AI và Công nghệ

Các công cụ AI trong nghiên cứu pháp lý, các quy tắc của phiên họp giải quyết tranh chấp trực tuyến, các tác động về mặt pháp lý và đạo đức của cơ chế ra quyết định tự động

03

Biến động Thương mại toàn cầu

Tác động của căng thẳng thương mại Mỹ - Trung, gián đoạn chuỗi cung ứng, các biện pháp trừng phạt và các tranh chấp về các sự kiện bất khả kháng trong hợp đồng thương mại

04

Vị thế chiến lược của Việt Nam

Cột mốc tăng trưởng kỷ lục mới của VIAC, sửa đổi Luật Trọng tài thương mại (LCA) 2025, và lộ trình nâng cao năng lực cạnh tranh và uy tín trong khu vực.

Thống kê số lượng vụ việc toàn cầu (2023-2025)

Phân tích so sánh số lượng vụ việc tiếp nhận tại các Trung tâm Trọng tài quốc tế

Cột mốc tăng trưởng kỷ lục của VIAC

Đạt mức kỷ lục với **532 vụ kiện** trong năm 2025, ghi nhận tỷ lệ tăng trưởng hàng năm **19,2%** (trong vòng 05 năm qua), củng cố vị thế trung tâm của Việt Nam trong bản đồ khu vực.

Sức phát triển mạnh mẽ của SIAC

Tăng trưởng mạnh mẽ **42%** trong năm 2025 với 886 lượt nộp đơn, tổng giá trị tranh chấp ước tính đạt **14.53 tỷ USD**.

Xu hướng ưu tiên Trọng tài

Trọng tài tiếp tục là **chức năng được ưu tiên lựa chọn** trong các tranh chấp xuyên biên giới, trong đó HKIAC và ICC duy trì số lượng vụ việc ở mức chuẩn dẫn đầu thị trường trong giai đoạn 2024-2025

New Cases Filed per Year

Sources: VIAC Statistics, SIAC Annual Report 2025, HKIAC 2025 Statistics, ICC 2024 Report.

Dấu ấn hoạt động của các Trung tâm trọng tài

Phân tích so sánh số lượng vụ việc giai đoạn 2024-2025 giữa các Trung tâm trọng tài hàng đầu

SIAC (Singapore)

BÁO CÁO NĂM 2025

886 **\$14.53B**

SỐ VỤ VIỆC TIẾP NHẬN GIÁ TRỊ TRANH CHẤP

HKIAC (Hong Kong)

BÁO CÁO NĂM 2025

582 **\$16.20B**

TỔNG SỐ VỤ VIỆC GIÁ TRỊ TRANH CHẤP

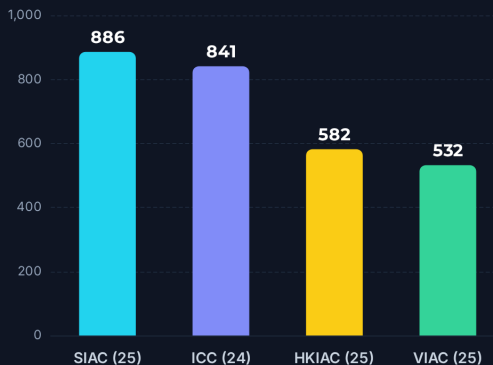
ICC (Global)

BÁO CÁO NĂM 2024

841 **\$299B**

VỤ MỚI TRỊ GIÁ TRANH CHẤP TOÀN CẦU

SO SÁNH SỐ LƯỢNG VỤ VIỆC HÀNG NĂM (2024-2025)

Xu thế nổi bật theo lĩnh vực trọng tâm

Các lĩnh vực chủ lực và đã tăng trưởng trong bức tranh toàn cầu và khu vực (2024-2025)

Xu hướng tranh chấp nổi bật tại các tổ chức trọng tài:
VIAC (Mua bán hàng hóa 25%), HKIAC (Doanh nghiệp 23.6%), ICC (Xây dựng 25.2%)

⚡ Chuyển dịch Năng lượng

Sự cộng hưởng của bất ổn chính sách và thay đổi pháp lý làm gia tăng các tranh chấp có quy mô lớn và phức tạp.

Mua, bán năng lượng (PPAs) | Cung ứng Hydro | Khai thác khoáng sản biến

⚠️ Quốc hữu hóa Tài nguyên

Chính phủ tham gia ngày càng nhiều vào các vấn đề liên quan đến khoáng sản trọng yếu, gia tăng các vụ kiện trọng tài khai khoáng

Tuần thủ ESG | Khoáng sản trọng yếu

🔧 Công nghệ cao & Hàng hải

Siết chặt kiểm soát đối với chất bán dẫn và bất ổn thương mại làm gia tăng các tranh chấp về hàng hải và sở hữu trí tuệ.

Kiểm soát xuất khẩu | Logistics | Quyền SHTT

Sự phát triển của cơ chế tài trợ tố tụng từ Bên thứ 3 (TPF)

Sự phát triển của thị trường TPF toàn cầu, bắt buộc công khai thông tin trong các quy tắc tố tụng trọng tài mới, và sự gia tăng của danh mục các thỏa thuận tài trợ.

Biến chuyển thị trường toàn cầu

Đã tăng trưởng xuất phát từ sự ựa chuộng của thị trường đối với các tổ chức trọng tài

TPF là đang trở thành một cơ chế chủ đạo trong thực tiễn trọng tài quốc tế

Ngày càng được sử dụng nhiều trong lĩnh vực xây dựng, năng lượng và tài nguyên

PHỒ BIẾN

Công khai thông tin bắt buộc

SIAC, HKIAC, QICCA, arbitrateAD yêu cầu công khai danh tính bên tài trợ

HĐTT có quyền yêu cầu cung cấp thông tin chi tiết về thỏa thuận tài trợ

Chế tài nghiêm ngặt đối với việc không tuân thủ yêu cầu công khai thông tin.

MINH BẠCH

Danh mục Tài trợ

Sự gia tăng của việc tài trợ theo nhóm các vụ việc để phân tán rủi ro

Được các công ty luật áp dụng ngày càng nhiều để quản lý các vụ kiện chiến lược

Tối ưu chi phí và phân bổ nguồn vốn cho doanh nghiệp lớn.

ĐẦU TƯ / TÀI TRỢ CÓ CHIẾN LƯỢC

Trọng tài Khẩn cấp và Biện pháp khẩn cấp tạm thời

Xu hướng sử dụng trọng tài khẩn cấp nhằm phong tỏa tài sản và sự ra đời của các cơ chế bảo vệ tạm thời theo yêu cầu của một bên trong các quy tắc tố tụng trọng tài hiện đại.

Xu hướng gia tăng các biện pháp khẩn cấp tạm thời

Trước khi thành lập HĐTT: cần thiết trong việc bảo vệ tài sản trước khi chính thức thành lập HĐTT.

Phong tỏa tài sản thường áp dụng trong các vụ việc nhằm ngăn chặn sự tẩu tán tài sản trong các tranh chấp thương mại xuyên biên giới.

Thực tiễn thông thường trong các vụ kiện hàng hải và xây dựng giá trị lớn

Cải tiến thể chế

Quy tắc SIAC 2025 (Điều 12) quy định về **lệnh áp dụng biện pháp khẩn cấp tạm thời** thực hiện bởi Trọng tài khẩn cấp (Emergency Arbitrator)

Biện pháp kín đáo Trọng tài phần cấp có thể ban hành lệnh phong tỏa tài sản hoặc lệnh cấm mà không cần thông báo cho bên còn lại.

CẬP NHẬT QUAN TRỌNG

Ngăn chặn việc bị đơn tẩu tán tài sản trong các giai đoạn khẩn cấp tạm thời

Mục tiêu chiến lược

Giảm sự phụ thuộc và Tòa án giảm nhu cầu can thiệp đồng thời từ phía Tòa án đối với biện pháp khẩn cấp tạm thời.

Kỳ vọng sửa đổi Luật Trọng tài thương mại thời gian tới trong việc trao cho Trọng tài khẩn cấp thẩm quyền ở phạm vi rộng hơn đối với việc áp dụng các biện pháp khẩn cấp tạm thời.

Nâng cao năng lực tự chủ và tốc độ của quá trình tố tụng trọng tài

Tính phức tạp của tranh chấp đa bên và từ nhiều hợp đồng

Điều phối các tranh chấp phân mảnh trong hệ sinh thái hạ tầng và thương mại toàn cầu thông qua cải cách thể chế từ các trung tâm trọng tài

Mô hình dự án đa tầng

Các tiêu dự án mới trong lĩnh vực **Quốc phòng, Cơ sở hạ tầng và Năng lượng** được hình thành dựa trên một mạng lưới các hợp đồng có liên quan mật thiết và bao gồm nhiều bên liên quan.

- Các thủ tục tố tụng song song dẫn đến các phán quyết mâu thuẫn
- Trùng lặp chứng cứ và chi phí pháp lý.

Cơ chế của SIAC 2025

Khung pháp lý tinh xảo cho **Điều phối tố tụng chung (Coordinated Proceedings)**

- Khả năng quản lý đồng thời nhiều vụ việc liên quan
- Nền tảng chia sẻ chứng cứ và đồng bộ lịch trình các phiên họp giải quyết tranh chấp
- Bổ sung quy định về tham gia tố tụng đối với các công ty liên kết không phải là một bên của thỏa thuận trọng tài

SIAC 2025 RULES

Cải tiến của HKIAC 2024

Làm rõ **Điều 29.2** nhằm quản lý các tranh chấp đa hợp đồng.

- Các Bên được coi là từ bỏ quyền chỉ định trọng tài viên trong vụ tranh chấp khi nộp yêu cầu giải quyết tranh chấp phát sinh từ nhiều hợp đồng
- Tăng cường áp dụng cơ chế gộp vụ tranh chấp, đảm bảo sự nhất quán về mặt thủ tục

HKIAC 2024 RULES

Giá trị chiến lược

Những thay đổi pháp lý trong giai đoạn 2024–2026 tập trung vào **tính rõ ràng và chắc chắn của khung pháp lý.**

- Tiết kiệm: Giảm thiểu tối đa chi phí hành chính và chi phí pháp lý.
- Nhất quán: Loại bỏ rủi ro phán quyết mâu thuẫn.
- Tốc độ: Giải quyết nhanh hơn thông qua điều phối tố tụng gộp.

ICC 2026 VIAC 2026

Làn sóng cải cách thể chế (2024-2026)

Hiện đại hóa quy tắc tố tụng hướng tới sự hiệu quả, tính bền vững và tích hợp công nghệ

SIAC
Có hiệu lực từ 01/01/2025

Thủ tục rút gọn

Ban hành phán quyết trong vòng 3 tháng đối với các yêu cầu dưới 1 triệu USD, không khám xét chứng cứ, chỉ dựa trên hồ sơ văn bản

Biện pháp khẩn cấp tạm thời theo yêu cầu đơn phương của một Bên

Trọng tài Khẩn cấp có quyền ban hành lệnh phong tỏa tài sản mà không cần thông báo trước cho bên còn lại.

SIAC Gateway

Nền tảng kỹ thuật số hỗ trợ bảo mật thông tin, thanh toán, điều phối tố tụng chung cho các tranh chấp đa bên.

65 QUY TẮC

HIỆU QUẢ

HKIAC
Có hiệu lực từ 01/06/2024

Bền vững & Đa dạng

Đa dạng hóa đội ngũ TTV và giảm thiểu tác động đến môi trường trong quá trình tố tụng

An ninh thông tin

HĐTT có thể ban hành lệnh/chỉ thị về an ninh mạng và áp dụng chế tài đối với hành vi vi phạm tính toàn vẹn của dữ liệu.

Quy tắc áp dụng với Tranh chấp đa bên

Quy định rõ ràng về cơ chế gộp vụ tranh chấp và việc được coi là từ bỏ quyền lựa chọn TTV trong các tranh chấp phức tạp.

CAM KẾT XANH

LIÊM CHÍNH

ICC
Có hiệu lực từ 01/06/2026

Thủ tục rút gọn tăng cường

Tối ưu hóa thời gian ban hành phán quyết trong vòng 3 tháng đối với cách tranh chấp thương mại đơn giản

Sự linh hoạt về thủ tục

Loại bỏ Điều khoản Tham chiếu bắt buộc (Terms of Reference), giảm điểm nghiên thủ tục hành chính và tiết kiệm chi phí

Mặc định tổ chức phiên họp giải quyết tranh chấp trực tuyến

Pháp điển hóa phiên họp giải quyết tranh chấp trực tuyến (Điều 26.1) trở thành chuẩn mực cho thủ tục hành chính.

1,000+ EPP CASES

LINH HOẠT

Chuyển đổi số trong Trọng tài

Từ nộp đơn điện tử đến hệ sinh thái các thiết chế tích hợp công nghệ

Sự dịch chuyển mô hình "Ưu tiên kỹ thuật số"

Các quy tắc trọng tài hiện đại (ICC 2021, SIAC 2025, HKIAC 2024) quy định việc nộp hồ sơ điện tử như một tiêu chuẩn thủ tục mặc định

SIAC Gateway

CHUẨN MỰC TOÀN CẦU

Est. 2025

- Quản lý vụ việc bảo mật từ đầu đến cuối
- Tích hợp nộp hồ sơ điện tử và thanh toán phí
- Trao đổi thông tin tức thời với các Bên
- Tự động theo dõi các thời hạn tố tụng

VIAC.eCase

BƯỚC ĐỘT PHÁ KỸ THUẬT SỐ CỦA VIỆT NAM

Launched 2024

- Hệ thống quản lý vụ tranh chấp điện tử
- Kho lưu trữ chứng cứ & tài liệu trên nền tảng đám mây.
- Kết nối mượt mà với các nền tảng tổ chức Phiên họp trực tuyến
- Tăng cường bảo vệ dữ liệu cho người dùng trong nước

Hiệu quả

Giảm thiểu độ trễ hành chính trong quá trình tố tụng và chuyển giao phán quyết tức thời

An ninh

Mã hóa cấp độ doanh nghiệp bảo vệ dữ liệu thương mại nhạy cảm

Bền vững

Giảm đáng kể lượng giấy in và dấu chân carbon

Các công cụ AI định hình lại thực tiễn pháp lý

Sử dụng các nền tảng trí tuệ nhân tạo AI (Tác nhân AI) cho nghiên cứu, soạn thảo và hệ thống hóa chứng cứ (2025–2026).

Jus Mundi Jus AI 2

Nền tảng AI tự động suy luận phục vụ nghiên cứu pháp lý và kiểm tra xung đột lợi ích của TTV. Được các công ty luật hàng đầu như Freshfields và Quinn Emanuel áp dụng để tổng hợp dữ liệu với độ chính xác cao.

Tác nhân AI Nghiên cứu

Kiểm tra xung đột lợi ích

ICC Case Connect

Được vận hành bởi Opus 2, phiên bản ra mắt Mùa hè 2025 trang bị một Không gian làm việc AI (AI Workbench) chuyên sâu về hệ thống hóa chứng cứ và liên kết với từng yêu cầu (evidence-to-claim mapping) và tự động phân tích bản biên chép phiên họp của các vụ việc phức tạp

Lập bản đồ chứng cứ

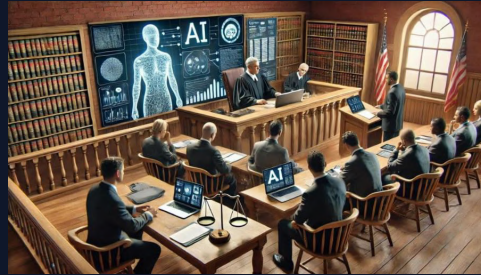
Quản lý vụ việc

Harvey / Luminance

Các công cụ AI chuyên biệt cho lĩnh vực pháp lý giúp tổng hợp tài liệu và "xây dựng câu chuyện"/ tóm tắt vụ việc từ dữ liệu khổng lồ. Được sử dụng bởi nhóm các công ty luật trong bảng xếp hạng Am Law 100 nhằm nâng cao chuẩn mực soạn thảo văn bản pháp lý và tự động hóa quá trình đàm phán.

Soạn thảo

Tóm tắt

Hiện đại hóa thể chế

Công cụ AAA-ICDR AI Arbitrator

Nâng cao hiệu quả quản lý thủ tục hành chính cho các tranh chấp xây dựng (Cuối năm 2025)

SIAC Gateway

Nền tảng giao tiếp, thanh toán và nộp hồ sơ trực tuyến bảo mật.

VIAC.eCase

Đột phá kỹ thuật số năm 2024 của Việt Nam hướng tới quản lý tranh chấp bằng công nghệ số

Chuẩn mực phiên họp giải quyết tranh chấp trực tuyến và phối kết hợp trực tiếp và trực tuyến

Chuẩn mực hóa Phiên họp trực tuyến nhằm tăng cường tính hiệu quả toàn cầu và trách nhiệm đối với môi trường

Tích hợp thể chế

Quy tắc ICC 2021 (Điều 26.1): Phiên họp giải quyết tranh chấp trực tuyến là lựa chọn thủ tục tiêu chuẩn

Quy tắc SIAC 2025: pháp điển hóa các phương thức giao tiếp trực tuyến thay thế trong các giai đoạn tố tụng

HKIAC 2024 (Điều 3.1f): Đưa nguyên tắc ưu tiên nộp đơn điện tử và tổ chức phiên họp giải quyết tranh chấp từ xa vào các quy tắc cốt lõi.

Giá trị kinh tế

Giảm thiểu chi phí đáng kể: Loại bỏ chi phí đi lại quốc tế, thuê địa điểm cao cấp và các chi phí hậu cần.

Tăng khả năng tiếp cận: Tạo điều kiện cho người làm chứng và chuyên gia ở nhiều múi giờ khác nhau có thể tham gia tố tụng, không có sự gián đoạn.

Hiệu quả: đẩy nhanh tiến độ và tránh thời gian chết giữa các phiên giải quyết tranh chấp.

Trạng thái "Mặc định mới"

Khảo sát 2024 SCC: Phiên họp giải quyết tranh chấp trực tuyến/ kết hợp được xác định là phương thức mặc định cho các tranh chấp quốc tế

Ứng dụng kỹ thuật số: HKIAC đã xử lý tới 582 vụ việc vào năm 2025 sau khi áp dụng gần như toàn diện việc nộp hồ sơ trực tuyến

Transitioning from "Emergency Response" to "Strategic Choice"

Bền vững & cam kết xanh

Giảm thiểu dấu chân Carbon: phù hợp với Chiến dịch Trọng tài Xanh (Cam kết xanh).

Tổ tụng không dùng giấy: Áp dụng phương thức hồ sơ điện tử và nền tảng quản lý chứng cứ điện tử như VIAC.eCase.

Tuân thủ ESG: hỗ trợ các bên liên quan tuân thủ các mục tiêu nội bộ về phát triển bền vững.

Các tác động về mặt pháp lý và đạo đức của trí tuệ nhân tạo AI

Giải quyết các mối quan ngại nghiêm trọng liên quan đến định kiến AI, "ảo giác AI" và bảo đảm nguyên tắc nền tảng: con người giữ vai trò quyết định.

⚠ Định kiến & Ảo giác

Kết quả do AI tạo ra là các ước tính mang tính thống kê, không phải là lập luận minh bạch. Rủi ro từ việc AI cung cấp các trích dẫn pháp lý giả mạo ("ảo giác") đòi hỏi con người phải xác minh lại thông tin một cách nghiêm ngặt.

🔒 Tính bảo mật

SVAMC 2024 yêu cầu bảo mật cấp doanh nghiệp. Yêu cầu biên tập lại hoặc ẩn thông tin dữ liệu trước khi đưa các tài liệu trọng tài lên các công cụ AI

⚖ Quy trình tố tụng hợp thức

Việc ra quyết định theo kiểu "Hộp đen" (Black-box) của AI thách thức tính công bằng và minh bạch. Các bên phải nhận thức rõ về ảnh hưởng của công nghệ tới đánh giá của HĐTT

📄 Sự toàn vẹn của chứng cứ

Thách thức mới liên quan đến nguồn gốc và độ tin cậy của các tài liệu do AI tạo ra hoặc các tác dữ liệu tổng hợp được nộp để xem xét như chứng cứ.

NGUYÊN TẮC KHÔNG ỦY QUYỀN

"TTV KHÔNG THỂ giao nhiệm vụ cốt lõi là đưa ra quyết định cho Trí tuệ nhân tạo."

— Source: CI Arb AI Guidelines (2025) & SVAMC (2024)

Khung pháp lý về việc sử dụng AI

Quản lý tiết lộ thông tin, bảo mật, và sự liên chính của TTV trong kỷ nguyên kỹ thuật số

Hướng dẫn của SVAMC

04-2024

Nghĩa vụ công khai: yêu cầu các bên phải công khai việc sử dụng AI trong từng vụ việc cụ thể.

Bảo vệ dữ liệu: yêu cầu phải biên tập lại/ẩn danh các tài liệu trước khi đưa lên AI để xử lý.

An ninh doanh nghiệp: yêu cầu sử dụng các công cụ AI dành cho doanh nghiệp thay vì các mô hình AI cộng đồng.

Các tiêu chuẩn về sự liên chính: Nghiêm cấm việc sử dụng AI để tạo ra chứng cứ giả mạo hoặc làm sai lệch bản chất sự thật.

Hướng dẫn về AI của CI Arb

09-2025

Ra quyết định: Cấm việc ủy quyền soạn thảo phán quyết cuối cùng cho các hệ thống AI.

Con người giám sát: các TTV phải xác minh từng trích dẫn pháp lý do AI tạo ra

Khung đạo đức: thiết lập các tiêu chuẩn cho "Tác nhân AI" trong việc soạn thảo văn bản pháp lý phức tạp.

Quy trình tố tụng công bằng: đảm bảo bản chất "Hộp đen" (Black-Box) của AI không làm ảnh hưởng đến tính công bằng của vụ việc.

MỨC ĐỘ CÔNG KHAI

Tùy từng trường hợp cụ thể

ỦY QUYỀN

Nghiêm cấm

XÁC MINH

Con người giám sát

An ninh Mạng và Tính Toàn vẹn của Dữ liệu

Tập trung cao độ vào các lệnh bảo mật thông tin và tích hợp quy trình, quy tắc tổ tụng của các tổ chức trọng tài.

🛡️ Các Khung pháp lý Cốt lõi:

- ✔️ **Nghị định thư ICCA-NYC Bar-CPR:** Phiên bản 2022 vẫn là khung an ninh mạng toàn cầu chủ đạo.
- ✔️ **Chỉ thị Tổ tụng Số 1 (Procedural Order No. 1):** Tiêu chuẩn hóa các biện pháp an ninh mạng như một yêu cầu tổ tụng có sẵn trong các tranh chấp quốc tế.
- ✔️ **Đánh giá Rủi ro:** Bắt buộc đánh giá mức độ nhạy cảm của dữ liệu, bối cảnh rủi ro và cơ sở hạ tầng kỹ thuật ngay từ giai đoạn đầu.

🔑 Thẩm quyền của Tổ chức trọng tài

- ➕ **Quy tắc SIAC 2025 (Quy tắc 61):** Trao thẩm quyền cho Hội đồng Trọng tài áp dụng các biện pháp chế tài đối với hành vi không tuân thủ các biện pháp bảo mật thông tin.
- ➕ **Quy tắc HKIAC 2024:** Quy định thẩm quyền rõ ràng cho Hội đồng Trọng tài ban hành các lệnh bảo mật thông tin để giảm thiểu rủi ro vi phạm dữ liệu.
- ➕ **Đạo luật Trọng tài Anh 2025:** Tăng nghĩa vụ pháp lý đối với Hội đồng Trọng tài trong việc đảm bảo tính toàn vẹn và tính bảo mật của dữ liệu điện tử.

SỰ CHUYỂN DỊCH CHIẾN LƯỢC

Chuyển từ "Nỗ lực Tối đa" (Best Efforts) sang **Tuân thủ Bắt buộc: An ninh mạng hiện là một yếu tố thiết yếu của Thủ tục tổ tụng hợp thức (Due Process).**

Nguồn: Nghị định thư ICCA-NYC Bar-CPR (2022), Quy tắc SIAC 2025, Đạo luật Trọng tài Anh 2025.

Trọng tài Blockchain và Hợp đồng Thông minh

Khám phá cơ chế trọng tài trên chuỗi ("on-chain") và việc sử dụng Thành viên hội đồng đánh giá AI cho các tranh chấp công nghệ blockchain.

Cơ chế Trọng tài "On-Chain"

Phán quyết tự động kích hoạt việc thực thi hoặc sửa đổi hợp đồng thông minh thông qua các vai trò "Oracle" (hệ thống cung cấp dữ liệu ngoài chuỗi).

Loại bỏ độ trễ giữa việc ban hành phán quyết và thi hành phán quyết trong môi trường tài sản kỹ thuật số.

Các cơ chế giải quyết tranh chấp phi tập trung (DDR) đóng vai trò là các lớp thi hành tức hợp sẵn (native enforcement layers).

"Thành viên hội đồng đánh giá AI" & thẩm định năng lực chuyên môn:

Thử nghiệm Kleros (2025/26): Triển khai "Thành viên Hội đồng đánh giá phi tập trung AI" để sàng lọc kỹ thuật khối lượng lớn.

Soulbound Tokens (SBTs): Các token không thể chuyển nhượng được sử dụng để thẩm định kỹ năng chuyên môn và lịch sử giải quyết vụ việc của Người đánh giá. Các biện pháp khuyến khích dựa trên lý thuyết trò chơi được sử dụng để đảm bảo các bồi thẩm viên đạt được sự đồng thuận theo "điểm Schelling".

Tính phù hợp với Thị trường Fintech & DeFi

Các điều khoản trọng tài trong hợp đồng thông minh đang trở thành tiêu chuẩn trong các cơ chế Tài chính Phi tập trung (DeFi).

Các tổ chức truyền thống đang thận trọng tích hợp các cơ chế giải quyết tranh chấp tương thích với blockchain.

Nhu cầu ngày càng tăng đối với chuyên môn "lai" giữa pháp lý và kỹ thuật ở các trọng tài viên hiện đại.

TRIỂN VỌNG CHIẾN LƯỢC:

Mặc dù vẫn là **một lĩnh vực chuyên biệt**, việc tích hợp xác minh kỹ thuật dựa trên AI và thực thi tự động on-chain đang **định hình lại tốc độ và tính chung thẩm** của việc giải quyết tranh chấp thương mại trong nền kinh tế kỹ thuật số.

Sự biến động của Thương mại Toàn cầu và ADR

Bất ổn địa chính trị và sự dịch chuyển của các liên minh thương mại đang thúc đẩy một làn sóng mới các tranh chấp thương mại và đầu tư phức tạp, đòi hỏi các phản ứng pháp lý chặt chẽ.

🌐 Động lực Địa chính trị

Chiến tranh Thương mại Mỹ-Trung: Leo thang đến mức cộng gộp thuế quan 104% và kiểm soát xuất khẩu đắt hiếm (2025-2026).

Xung đột Khu vực: Tình trạng biến động kéo dài tại Nga-Ukraine và Trung Đông ảnh hưởng đến ngành năng lượng và logistics.

Mở rộng BRICS+ (các nền kinh tế mới nổi): Đóng vai trò là chất xúc tác cho các cấu trúc pháp lý mới và sự dịch chuyển sang các địa điểm trọng tài thay thế.

Chính sách bảo hộ Tài nguyên Quốc gia: Các chính phủ tăng cường sự tham gia của nhà nước vào các khuôn khổ khai thác tài nguyên và khoáng sản trọng yếu.

YẾU TỐ RỦI RO: **Bất ổn Địa chính trị Cao.**

🔨 Hệ quả đối với Trọng tài:

Tranh chấp Chuỗi cung ứng: Sự gia tăng đột biến các vụ kiện trọng tài "thu hồi khoản thanh toán" (clawback arbitrations) và viện dẫn sự kiện bất khả kháng (force majeure) do thay đổi thuế quan.

Ưu thế Trung lập: Trọng tài quốc tế vẫn là cơ chế được ưu tiên lựa chọn đối với các tranh chấp thương mại liên quan đến thuế quan.

Tính khả chấp (Arbitrability) phức tạp: Các lệnh trừng phạt và kiểm soát xuất khẩu đang thách thức tư cách pháp lý của các giao dịch hợp đồng cụ thể.

Bảo mật Chứng cứ: Nhu cầu ngày càng tăng đối với việc cấp phép an ninh hoặc giải mật đối với các chứng cứ địa chính trị nhạy cảm.

XU HƯỚNG ADR: **Khả năng thi hành thông qua Công ước New York.**

Trọng tâm thảo luận: Công nghệ là một lá chắn chống lại bất ổn địa chính trị, hay nó đặt ra những rủi ro mới cho quá trình tố tụng trọng tài?
Câu trả lời nằm ở sự chặt chẽ của các quy tắc tố tụng của tổ chức trọng tài và tính liên chính của nền tảng kỹ thuật số.

Sự Leo thang Chiến tranh Thương mại Mỹ-Trung (2025-2026)

Tác động của mức thuế quan lũy tiến 104% và các biện pháp kiểm soát xuất khẩu trả đũa đối với các tranh chấp chuỗi cung ứng.

📈 Leo thang Kinh tế & Sự bùng nổ Thuế quan:

104%: Chính sách Thuế quan cộng gộp của Mỹ đối với Hàng nhập khẩu từ Trung Quốc.

📌 **Sự trả đũa của Trung Quốc:** Áp Thuế quan 84% đối với hàng nhập khẩu từ Mỹ + kiểm soát xuất khẩu đắt hiếm.

📌 **Leo thang Xa hơn:** Mỹ đề xuất mức thuế cộng gộp 125% (Tháng 4 năm 2025).

📌 **Chiến tranh Pháp lý:** Các biện pháp trừng phạt đáp trả và các cuộc điều tra của Trung Quốc nhằm vào các công ty Mỹ.

Thời gian tạm dừng 90 ngày: Biện pháp nới lỏng tạm thời cho các quốc gia thứ ba (mức 10%) đã tạo ra một khoảng thời gian để đàm phán lại hợp đồng hoặc nộp yêu cầu khởi kiện giải quyết tranh chấp.

🔨 Hệ quả đối với Trọng tài & Hậu quả Pháp lý

ÁN LỆ: Learning Resources, Inc. v. Trump (Feb 2026)

- ✅ **Tranh chấp tại Trọng tài "Thu hồi khoản thanh toán":** Sự gia tăng ồ ạt của các yêu cầu bồi thường nhằm thu hồi phần thuế quan đã nộp theo các điều khoản bồi hoàn.
- ✅ **Sự kiện Bất khả kháng:** Các nhà sản xuất trong chuỗi cung ứng viện dẫn bất khả kháng do sự thay đổi khắc nghiệt về chi phí liên quan đến thuế quan và các lệnh cấm vận thương mại.
- ✅ **Chấm dứt Hợp đồng do hoàn cảnh khách quan:** Dịch chuyển căn bản trong trật tự địa chính trị khiến việc thực hiện hợp đồng trở nên bất khả thi về mặt thương mại hoặc bị thay đổi cơ bản.
- ✅ **Ưu tiên sự Trung lập:** Trọng tài vẫn là lựa chọn hàng đầu (Aceris Law, 2025) đối với các tranh chấp thuế quan so với tòa án quốc gia.

Bối học rút ra: Dòng vốn FDI đang tăng tốc đổ vào Việt Nam như một trung tâm thay thế, làm dịch chuyển trọng điểm của các tranh chấp chuỗi cung ứng tiềm năng sang Đông Nam Á.

Sự kiện Bất khả kháng và Sự gián đoạn Chuỗi cung ứng

Hội đồng Trọng tài giải thích việc chấm dứt hợp đồng do sự kiện khách quan và các điều khoản bất khả kháng giữa bối cảnh các lệnh trừng phạt, điều kiện thời chiến và những thay đổi triệt để trong chính sách thương mại.

Các Động lực dẫn đến Việc Không thực hiện Hợp đồng

Bối cảnh Xung đột & Chiến tranh

Trở ngại trực tiếp về mặt vật lý, từ bỏ địa điểm thi công, và sự thiếu hụt lao động mang tính hệ thống tại các khu vực bất ổn.

Các Lệnh Trừng phạt & Kiểm soát Xuất khẩu

Sự bất khả thi về mặt pháp lý phát sinh từ các cuộc điều tra chống bán phá giá và việc tước bỏ các quyền thương mại.

Khó khăn do Thuế quan

Thuế quan cộng gộp (lên tới 104%+) kích hoạt các vụ kiện trọng tài "thu hồi khoản thanh toán" và các khiếu kiện về sự cản trở kinh tế.

RỦI RO BỐI CẢNH

"Xung đột làm gia tăng rủi ro hợp đồng, đòi hỏi phải lồng ghép chặt chẽ các phân tích địa chính trị vào các chiến lược giải quyết tranh chấp."

Diễn giải của Hội đồng Trọng tài

Điểm giới hạn của việc Không thể dự liệu trước

Đánh giá xem liệu sự biến động của năm 2026 có còn "không thể lường trước được" hay đã trở thành một nền tảng thương mại có thể dự đoán được.

Gánh nặng Phân bổ Rủi ro

Xác định bên nào đã gánh chịu rủi ro của những thay đổi địa chính trị trong quá trình soạn thảo và đàm phán hợp đồng.

Tiêu chuẩn về Mối quan hệ Nhân quả

Các yêu cầu chứng minh nghiêm ngặt để chỉ ra rằng các biện pháp áp đặt thương mại là nguyên nhân DUY NHẤT dẫn đến việc không thực hiện được hợp đồng.

XU HƯỚNG TRỌNG TÀI

Các Hội đồng Trọng tài áp dụng ngày càng nhiều cách tiếp cận đa chiều, hướng tới "bảo đảm việc thực hiện hợp đồng" đối với Sự kiện Bất khả kháng trong lĩnh vực năng lượng và tài nguyên.

Những Thách thức về Lệnh trừng phạt và Kiểm soát Xuất khẩu

Điều hướng các vấn đề về tính khả chấp và sự phức tạp của chứng cứ trong bối cảnh thương mại phân cực.

Tính khả chấp & Xung đột pháp luật

Sự giao thoa giữa các lệnh trừng phạt quốc tế và trọng tài tư tạo ra các rào cản đáng kể về thẩm quyền tài phán:

Lệnh Cấm Giao dịch: Tính khả chấp bị thách thức khi luật trừng phạt nghiêm cấm các giao dịch hoặc thanh toán hợp pháp liên quan đến các thực thể nhất định

Xung đột Pháp luật: Sự chồng chéo phức tạp giữa các lệnh trừng phạt của Mỹ/EU và cơ chế đáp trả ngày càng mở rộng của Trung Quốc.

Trật tự Công (Public Policy): Các Hội đồng Trọng tài phải cân bằng giữa luật trừng phạt mang tính bắt buộc và khả năng thi hành của phán quyết theo Công ước New York.

Công cụ Địa chính trị

Sự gia tăng việc sử dụng các biện pháp phòng vệ thương mại như những công cụ chiến lược:

Các cuộc điều tra chống bán phá giá và việc tước bỏ các quyền thương mại.

Tăng cường các cuộc điều tra pháp lý đối với các doanh nghiệp đa quốc gia.

Thông tin Mật

Việc quản lý dữ liệu nhạy cảm của quốc gia như một chứng cứ đòi hỏi các khuôn khổ tố tụng chuyên biệt để đảm bảo thú tục tố tụng hợp thức:

Cấp phép An ninh: Các bên thường yêu cầu các giấy phép cụ thể cho các trọng tài viên để được phép xem xét các dữ liệu thương mại nhạy cảm.

Giải mật: Các yêu cầu tiếp diễn về việc giải mật các tài liệu pháp lý trong các vụ kiện thương mại và đầu tư.

ÁN LỆ THAM KHẢO **Gabriel v. Romania: Án lệ quan trọng về việc quản lý chứng cứ mật trong tố tụng trọng tài**

Tính Toàn vẹn & Liêm chính của Tố tụng

Đảm bảo sự công bằng trong khi xử lý các tài liệu bị hạn chế:

Thành lập các "Nhóm Độc lập" (Clean Teams) để xem xét tài liệu.

Các phiên họp kín (In-camera proceedings) và các văn bản đệ trình đã được tẩy mật để bảo vệ lợi ích quốc gia.

Hội đồng Trọng tài đóng vai trò chủ động trong việc tìm hiểu sự thật theo Quy tắc Prague.

Sự mở rộng BRICS+ và thiết lập khuôn khổ mới

Phân tích sự trỗi dậy của các trung tâm trọng tài thay thế và sự thay đổi trong ưu tiên địa chính trị

Điều chỉnh cán cân địa chính trị

Mở rộng BRICS+ (2024-2026): Thúc đẩy sự chuyển dịch đáng kể trong ưu tiên giải quyết tranh chấp thương mại tại các quốc gia thuộc Nam bán cầu.

Xu hướng tách rời phương Tây: Hạn chế phụ thuộc vào các tổ chức giữ vai trò thống trị (ICC/LCIA) trong thương mại nội khối nhằm bảo đảm tính trung lập khu vực.

Trung tâm khu vực

DIAC (Dubai): Nổi lên như một điểm đến trung lập ưu tiên, dành cho các tranh chấp thương mại liên quan đến Trung Đông, Châu Phi và thị trường châu Á.

CIETAC (China): Cũng cố vai trò trong các tranh chấp về hạ tầng thuộc Sáng kiến Vành đai và Con đường / tranh chấp trong các lĩnh vực sản xuất quy mô lớn và cơ sở hạ tầng BRICS.

DIAC Rules 2025

CIETAC Tech Protocol

RCEP Alignment

Hạ tầng pháp lý hiện đại

Trung tâm pháp lý BRICS+: Thành lập vào cuối năm 2025 nhằm hài hòa các tiêu chuẩn giải quyết tranh chấp thương mại giữa các quốc gia thành viên.

Các khuôn khổ pháp lý mới: Phát Thành lập vào cuối năm 2025 nhằm hài hòa các tiêu chuẩn giải quyết tranh chấp thương mại giữa các quốc gia thành viên.

Sự thay đổi trong ưu tiên mang tính chiến lược

Nội khối BRICS+: Số vụ kiện hợp đồng xuyên biên giới nộp tại các trung tâm phi phương Tây dự kiến tăng 45% vào năm 2026.

Chú quyền chính sách: Ưu tiên lựa chọn các trung tâm trọng tài tôn trọng chính sách công nghiệp do nhà nước định hướng và bối cảnh chính sách bảo vệ tài nguyên quốc gia.

Tranh chấp về Chuyển đổi Năng lượng và ESG

Điều hướng sự biến động của thị trường, chuỗi cung ứng hydro, và sự phát triển của các Hợp đồng Mua bán Điện (PPAs).

Sự Biến động của Quá trình Chuyển đổi

• Đàm phán lại PPA

Các tranh chấp có quy mô lớn và phức tạp về việc điều chỉnh giá và các điều khoản cắt giảm sản lượng trong các hợp đồng năng lượng tái tạo dài hạn.

• Chuỗi Cung ứng Hydro

Các xung đột mới nổi trong các dự án cơ sở hạ tầng hydro còn non trẻ và các thỏa thuận chuyển giao công nghệ.

• Sự Thay đổi về Chính sách & Pháp lý

Những thay đổi đột ngột về trợ cấp xanh và giá điện ưu đãi dẫn đến các vụ kiện thương mại và vụ kiện giữa nhà đầu tư - quốc gia.

"Sự cộng hưởng của bất ổn chính sách và thay đổi pháp lý đang thúc đẩy một làn sóng tranh chấp năng lượng mới."

NGUỒN: VINSON & ELKINS (THÁNG 2 NĂM 2026)

Thách thức ESG và rủi ro tài nguyên

• Chính sách bảo vệ tài nguyên Quốc gia

Sự tham gia ngày càng mạnh mẽ của nhà nước vào các khoáng sản (pin lithium, cobalt) trọng yếu cho quá trình chuyển đổi năng lượng.

• Các tranh chấp khai thác dưới đáy biển

Thách thức đa chiều về thẩm quyền và môi trường trong khai thác tài nguyên dưới đáy biển trên toàn thế giới.

• Tuân thủ chuẩn mực ESG và minh bạch báo cáo

Sự gia tăng các vụ trọng tài phát sinh từ trách nhiệm ESG: cam kết bền vững, tính minh bạch của thị trường bù trừ phát thải carbon và tranh chấp quảng bá sai lệch về môi trường (greenwashing).

• Các chuẩn mực ESG đối với các dự án hạ tầng

Gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu dưới tác động của tiêu chuẩn môi trường khắt khe trong các dự án hạ tầng.

Xu hướng Trọng tài Đầu tư (ISDS)

Phân đối thẩm quyền xét xử trong bối cảnh chính sách bảo hộ tài nguyên quốc gia và cuộc đua khoáng sản thiết yếu.

Lập luận của Quốc gia và quyết định tài phán

Các Quốc gia ngày càng đưa ra nhiều phân đối về thẩm quyền nhằm thu hẹp phạm vi thẩm quyền của HĐTT trong trật tự thương mại mới.

Các nhà đầu tư đang chuyển đổi chiến lược hướng tới các hình thức bảo hộ hiệp định thay thế khi các khung pháp lý truyền thống đối mặt với sự giám sát nghiêm ngặt.

Tiền lệ pháp tại Vương quốc Anh: Các phán quyết của Tòa án Tối cao xác định rằng phán quyết của ICSID và Hiệp ước Hiến chương Năng lượng (ECT) không thể được giao/ủy quyền cho bên thứ ba thực hiện.

HẠN CHẾ VỐN HÓA

THU HẸP THẨM QUYỀN

Cuộc đua khoáng sản

Chính sách bảo hộ tài nguyên Quốc gia: gia tăng mạnh mẽ khi các chính phủ mở rộng sự tham gia của nhà nước vào các ngành khai khoáng và khoáng sản.

Làn sóng mới các yêu cầu ISDS bùng nổ xuất phát từ làn sóng quốc hữu hóa và việc sửa đổi các khung pháp lý cơ bản (VD: Châu Phi, Mỹ Latin)

Chuyển dịch năng lượng: Các khoáng sản thiết yếu (Lithium, Cobalt, Nickel) trở thành tâm điểm trong các tranh chấp phức tạp có quy mô và giá trị lớn

PHÂN TÍCH ASHURST 2026

ÁP LỰC ESG

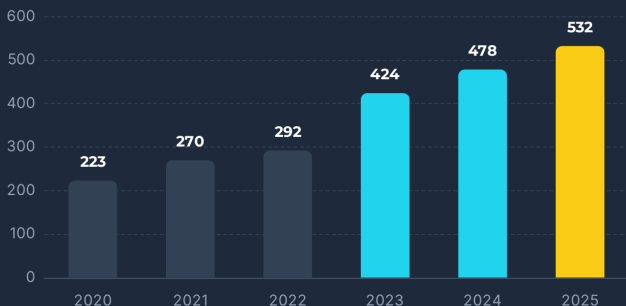

Vụ *Gabriel v. Romania (ICSID)* làm nổi bật tính phức tạp của chứng cứ trong các tranh chấp liên quan đến an ninh quốc gia.

Sự tăng trưởng và cột mốc kỷ lục của VIAC

Đạt mức tăng trưởng kỷ lục với 532 vụ việc vào năm 2025, phản ánh vai trò ngày càng lớn của Việt Nam trong lĩnh vực ADR toàn cầu.

Xu hướng tiếp nhận vụ việc mới hàng năm (2020-2025)

Cột mốc kỷ lục năm 2025

532

Các lĩnh vực trọng điểm (2024)

Mua bán hàng hóa	24%
Xây dựng	23%
Bất động sản	20%

68 Quốc gia

Dẫn đầu: Singapore, Trung Quốc, Ấn Độ, Hàn Quốc

Tổng số vụ kiện 3,923

Đã tiếp nhận (1993 - 2025)

Khung pháp lý của Việt Nam: Luật TTTM 2025

Nền tảng Luật TTTM 2010

Luật TTTM 2010 là trụ cột chính điều chỉnh cơ chế giải quyết tranh chấp ngoài tòa án tại Việt Nam, được nâng cấp thông qua các sửa đổi toàn diện năm 2025.

Thành viên Công ước New York: Phân quyết của trọng tài nước ngoài có thể được thi hành tại hơn **170 quốc gia**

Chung thẩm và Ràng buộc: Các phán quyết trọng tài nội địa của VIAC có hiệu lực thi hành ngay mà **không cần qua quy trình công nhận riêng biệt**.

Luật Mẫu UNCITRAL: Gia tăng tính tương thích thông qua các hướng dẫn của Tòa án

Trọng tài khẩn cấp

Điều 49a cho phép các bên đưa ra yêu cầu áp dụng biện pháp khẩn cấp tạm thời trước khi HĐTT chính thức được thành lập.

Mở rộng thẩm quyền

Mở rộng định nghĩa về "tranh chấp được giải quyết bằng trọng tài" nhằm bao quát các hoạt động thương mại hiện đại và tranh chấp đa bên.

Hỗ trợ tư pháp

Cải cách theo hướng ủng hộ trọng tài

Tăng cường sự phối hợp giữa Tòa án và Trọng tài để giảm tỷ lệ không công nhận phán quyết trọng tài nước ngoài và hạn chế sự can thiệp tư pháp quá mức.

Mục tiêu chiến lược: Giảm tỷ lệ không công nhận phán quyết thông qua các quy định pháp luật rõ ràng và công tác đào tạo cho thẩm phán.

Phân tích So sánh trong Khu vực

So sánh giữa VIAC với SIAC và HKIAC về số lượng vụ việc, tính hiện đại của quy tắc tố tụng và vị thế trong khu vực.

Tiêu chí	VIAC (Việt Nam)	SIAC (Singapore)	HKIAC (Hong Kong)
Số lượng vụ việc năm 2025	532 (Kỳ lục)	886	582 / 388 vụ Trọng tài.
Giá trị tranh chấp	Tập trung vào FDI khu vực	14,53 Tỷ USD	16,2 Tỷ USD
Quy tắc cốt lõi	Quy tắc VIAC 2026	Quy tắc SIAC 2025	Quy tắc HKIAC 2024
Biện pháp khẩn cấp tạm thời	Có (Cập nhật theo Luật TTTM 2025)	Có (Thẩm quyền dựa trên yêu cầu đơn phương)	Có
Nền tảng số	VIAC.eCase (2026)	SIAC Gateway (2025)	Hỗ trợ nộp hồ sơ trực tuyến
Cơ cấu chi phí	Cạnh tranh cao	Cao / Thanh toán theo giai đoạn	Cao / Thanh toán theo giai đoạn

GÓC NHÌN HIỆN ĐẠI HÓA CHIẾN LƯỢC

VIAC đang thu hẹp "khoảng cách về tính hiện đại của quy tắc tố tụng" thông qua việc ra mắt bộ quy tắc năm 2026. Bằng cách tận dụng lợi thế cạnh tranh về chi phí và vị trí địa lý thu hút dòng vốn FDI, VIAC sẵn sàng thách thức vị thế của các trung tâm trọng tài đối với các tranh chấp thương mại trong khu vực ASEAN.

Thách thức trong việc Thi hành và Tính đồng bộ

Giải quyết tỷ lệ không công nhận phán quyết trọng tài nước ngoài trong lịch sử và nhu cầu thống nhất cách giải thích tư pháp theo hướng ủng hộ trọng tài giữa các Tòa án Việt Nam.

Khoảng cách trong thi hành phán quyết

~49%

Phán quyết trọng tài nước ngoài không được công nhận

- ▶ **Giải thích quá rộng:** Lạm dụng nguyên tắc "các nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam" để hủy bỏ phán quyết trọng tài.
- ▶ **Thiếu thống nhất trong hệ thống tư pháp:** Mức độ am hiểu về Công ước New York không đồng đều giữa tòa án các tỉnh/thành phố.
- ▶ **Can thiệp về mặt thủ tục:** Tòa án xem xét quá sâu vào nội dung tranh chấp thay vì chỉ tập trung kiểm tra thẩm quyền hoặc tính hợp lệ của quy trình tố tụng.

Nguồn: Báo cáo nghiên cứu Luật mẫu UNCITRAL liên quan đến công nhận và cho thi hành phán quyết trọng tài năm 2019 (Bộ Tư pháp – UNDP)

Hướng tới sự đồng bộ

XU HƯỚNG TÍCH CỰC (2023-2025)

- ✔ **Hợp nhất thẩm quyền tư pháp:** TAND TP. HCM tập trung giải quyết các thủ tục xét yêu cầu hủy phán quyết trọng tài nhằm xây dựng đội ngũ có chuyên môn sâu.
- ✔ **Chuyển dịch theo hướng ủng hộ trọng tài:** Các văn bản hướng dẫn của TANDTC quy định tính chung thẩm của phán quyết trọng tài.

HIỆN ĐẠI HÓA CHIẾN LƯỢC

Các chương trình đào tạo tư pháp bắt buộc về Công ước New York và việc thành lập các tòa chuyên biệt về trọng tài tại các trung tâm kinh tế lớn là yếu tố then chốt để giảm thiểu rủi ro không công nhận phán quyết.

Hiện đại hóa Chiến lược: Quy tắc VIAC 2026

Cải cách thể chế và các bộ phận chuyên trách tại Tuần lễ Trọng tài và Hòa giải Việt Nam 2026

RA MẮT NGÀY 25/05/2026

Quy tắc Tố tụng Trọng tài VIAC 2026

- Hiện đại hóa thể chế để tương thích với các chuẩn mực quốc tế hàng đầu.
- Yêu cầu công khai thông tin khi có Bên thứ ba tài trợ

RA MẮT NGÀY 29/05/2026

Hội đồng Chuyên gia Tranh chấp FinTech và Kinh tế số VIAC

- Quy trình chuyên biệt dành cho các tranh chấp thuộc lĩnh vực ngân hàng, tài chính và thị trường vốn.
- Ban cố vấn có năng lực chuyên môn sâu về các công cụ tài chính phức tạp.
- Tối ưu hóa thủ tục nhằm đáp ứng yêu cầu về tốc độ của ngành tài chính.

TÍCH HỢP CÔNG NGHỆ SỐ

Nền tảng số VIAC.eCase

- Quản lý vụ việc điện tử từ đầu đến cuối phục vụ cho thủ tục tố tụng trực tuyến
- Nộp đơn điện tử và theo dõi tiến độ vụ việc theo thời gian thực.
- Tương thích với các tiêu chuẩn an ninh mạng toàn cầu để đảm bảo tính toàn vẹn dữ liệu.

Đấu án chiến lược: Quá trình hiện đại hóa năm 2026 thể hiện cam kết của VIAC trong việc thu hẹp khoảng cách giữa thực tiễn kinh doanh trong nước và các tiêu chuẩn trọng tài toàn cầu, khẳng định vị thế của Việt Nam là một địa điểm trọng tài có độ tin cậy cao.

Định hướng phát triển năng lực cạnh tranh.

Các sáng kiến chiến lược nhằm khẳng định Việt Nam là điểm đến trọng tài quốc tế ưu tiên trong khu vực.

Đồng bộ tư pháp và pháp lý

Sửa đổi **Luật TTTM** phù hợp với Luật Mẫu.

Nâng cao kiến thức và năng lực của đội ngũ thẩm phán trong các vấn đề liên quan đến trọng tài nhằm thúc đẩy **cách tiếp cận thân thiện hơn với trọng tài** trong hoạt động giám sát và xem xét tư pháp.

Dịch chuyển công nghệ

Triển khai toàn diện **VIAC.eCase** quản lý vụ tranh chấp từ khi bắt đầu đến khi kết thúc. Các công cụ tích hợp AI giúp quản lý hành chính hiệu quả

Tăng cường quy định về an ninh mạng đảm bảo tính bảo mật và toàn vẹn dữ liệu

Phát triển nguồn nhân lực & chuyên gia

Tăng cường kết nạp TTV quốc tế để đa dạng hóa danh sách trọng tài viên Đào tạo chuyên sâu về tranh chấp trong các lĩnh vực năng lượng, tài chính, công nghệ cao Quan hệ đối tác chiến lược với HKIAC, SIAC, and ICC.

Hiện đại hóa thể chế

Ban hành **Quy tắc Tố tụng Trọng tài IAC 2026** với thủ tục rút gọn.

Thành lập **Bộ phận giải quyết tranh chấp tài chính** cho lĩnh vực ngân hàng.

Điều chỉnh chi phí, bao gồm lựa chọn thanh toán theo giai đoạn

Mục tiêu chiến lược: minh bạch và hiệu quả tạo dựng niềm tin.

Kết luận: Vươn tới tầm cao mới

Nhìn lại chặng đường phát triển của Việt Nam và vị thế quốc tế của VIAC trong Kỳ nguyên pháp lý mới.

Thể chế vững chắc

VIAC đã thành công chuyển đổi thành một tổ chức hiện đại đạt chuẩn quốc tế.

Quy tắc Tố tụng 2026 phù hợp với các thực tiễn hàng đầu trên thế giới

Bộ phận chuyên trách về lĩnh vực Ngân hàng & Thị trường vốn

Khối lượng vụ việc chưa từng có thể hiện sự tín nhiệm cao của thị trường.

Lợi thế công nghệ

Nền tảng tích hợp AI và kỹ thuật số để giải quyết hiệu quả các tranh chấp trong thế kỷ 21

VIAC.eCase – Nền tảng nộp đơn điện tử và quản lý vụ tranh chấp trực tuyến

Ứng dụng AI trong nghiên cứu và triển khai quy tắc, quy chế an ninh mạng.

Ưu tiên Phiến hợp giải quyết tranh chấp trực tuyến tiết kiệm chi phí và giảm dấu chân Carbon

Vị thế trung tâm của khu vực

Định vị Việt Nam là địa điểm trung lập được ưu tiên trong khu vực ASEAN và thương mại toàn cầu.

Tận dụng lợi thế của dòng chảy thương mại từ CPTPP, EVFTA và RCEP

Bản ghi nhớ chiến lược với các tổ chức trọng tài hàng đầu như HKIAC

Hệ thống tư pháp thân thiện, ủng hộ trọng tài cùng các cải cách Luật Trọng tài thương mại 2025

VIỆT NAM: ĐIỂM ĐÈN CHIẾN LƯỢC MỚI CỦA GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP TOÀN CẦU.

Tạo dựng niềm tin thị trường thông qua nền tảng pháp lý vững chắc, công nghệ tiên tiến và tính bền vững chiến lược

TUẦN LỄ TRỌNG TÀI VÀ HÒA GIẢI VIỆT NAM 2026

Cảm ơn quý vị đã chú ý lắng nghe

Phiên hỏi đáp

26/05 /2026 | Bài trình bày chính (Keynote)

Giáo sư Christopher To

Đơn vị tổ chức: Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

SỰ THAM GIA CỦA VIỆT NAM TRONG XÂY DỰNG VÀ THỰC HIỆN CÁC VĂN KIỆN VỀ GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP TẠI UNCITRAL

NGUYỄN THỊ HỒNG QUYÊN

Vụ Luật pháp và Điều ước quốc tế
Bộ Ngoại giao

NỘI DUNG

- 1. Xu hướng xây dựng các văn kiện GQTC tại UNCITRAL**
- 2. Sự tham gia của Việt Nam trong xây dựng và thực thi các văn kiện về GQTC**
- 3. Định vị Việt Nam tại UNCITRAL**

Xu hướng xây dựng văn kiện GQTC tại UNCITRAL

- Tăng cường các phương thức ADR, đặc biệt là hòa giải thương mại
 - Công ước Singapore về thực thi thỏa thuận hòa giải thương mại
 - Thủ tục GQTC rút gọn – UNCITRAL Model Clauses on Specialised Express Dispute Resolution (SPEDR)
- Tác động của công nghệ số đến GQTC
 - Công nhận và cho thi hành phán quyết trọng tài điện tử
 - GQTC trong nền kinh tế số
 - Sử dụng AI trong GQTC và xét xử từ xa

Sự tham gia của Việt Nam tại UNCITRAL

- Xây dựng văn kiện của UNCITRAL:
 - Báo cáo viên WG II
 - Đề xuất sáng kiến về Tính toán thiệt hại tại WG III
 - Vai trò của Việt Nam trong các cơ chế mới, chủ đề mới về GQTC
- Thực hiện các văn kiện của UNCITRAL
 - Công ước New York 1958
 - Luật Trọng tài thương mại

Định vị Việt Nam tại UNCITRAL

- Kế hoạch Việt Nam đảm nhiệm vị trí thành viên UNCITRAL nhiệm kỳ 2025-2031
- Tiềm năng và lợi thế của Việt Nam trong GQTC đầu tư
- Một số giải pháp định vị Việt Nam tại UNCITRAL
 - Tăng cường hiện diện của cộng đồng trọng tài, luật gia Việt Nam trong chia sẻ thực tiễn, kinh nghiệm GQTC tại UNCITRAL
 - Kết nối, xây dựng mạng lưới chuyên gia
 - Tăng cường sử dụng, tham khảo các văn kiện của UNCITRAL
 - Thúc đẩy thống nhất trong áp dụng và giải thích các công ước và văn kiện của UNCITRAL về luật thương mại quốc tế: Tập hợp án lệ liên quan đến các văn kiện của UNCITRAL - CLOUT

VAW Vietnam ADR
2026 Week 2026

TRÂN TRỌNG
CẢM ƠN!

NGUYỄN THỊ HỒNG QUYÊN

Vụ Luật pháp và Điều ước quốc tế, Bộ Ngoại giao
quyennh@mofa.gov.vn

VAW
2026